

Završno izvješće službenika za usmene rasprave ⁽¹⁾**Optički diskovni pogoni****(AT.39639)**

(2016/C 484/09)

Uvod

- (1) Nacrt odluke odnosi se na kartel u koji su uključeni određeni dobavljači optičkih diskovnih pogona koji posluju u cijelom svijetu. Prema nacrtu odluke, ti su dobavljači usklađeno djelovali u natječajnim postupcima koje su radi nabave optičkih diskova organizirala dva proizvođača osobnih računala, Dell Inc. („Dell”) i Hewlett Packard („HP”).
- (2) U nacrtu odluke navodi se da su u kartel bili uključeni sljedeći poduzetnici i zajednički pothvati: Philips ⁽²⁾, Lite-On ⁽³⁾, Philips-Lite-On ⁽⁴⁾, Hitachi-LG ⁽⁵⁾, Toshiba-Samsung ⁽⁶⁾, Sony ⁽⁷⁾, Sony Optiarc ⁽⁸⁾ i Quanta Storage Inc.

Faza istražnog postupka

- (3) Predmet proizlazi iz zahtjeva za oslobađanje od kazne koji su zajednički podnijeli poduzetnici Philips, Lite-On i Philips & Lite-On. Komisija je od poduzetnika Hitachi-LG naknadno zaprimila zahtjev za oslobađanje od kazne ili njezino smanjenje. Ni jedna druga predmetna stranka nije podnijela zahtjev za oslobađanje od kazne ili smanjenje kazne.
- (4) Komisija nije provela pretrage. Komisija je u lipnju 2009. određenim poduzetnicima u sektoru optičkih diskova uputila ciljani zahtjev za informacije.

Komisijine obavijesti o utvrđenim činjenicama

- (5) Komisija je 18. srpnja 2012. donijela obavijest o utvrđenim činjenicama u postupku. O tome su obaviješteni određeni subjekti poduzetnikâ na koje se nacrt odluke odnosi te još jedan poduzetnik.
- (6) Komisija je 18. veljače 2014. donijela dvije dodatne obavijesti o utvrđenim činjenicama („dodatne obavijesti o utvrđenim činjenicama iz veljače 2014.”): jednu upućenu subjektima Koninklijke Philips N.V., Lite-On IT Corporation i Philips & Lite-On Digital Solutions Corporation, a drugu jednom drugom poduzetniku. Dodatnim obavijestima o utvrđenim činjenicama iz veljače 2014. objašnjene su, izmijenjene i dopunjene činjenice iz obavijesti o utvrđenim činjenicama iznesene protiv adresata tih dodatnih obavijesti o njihovoj odgovornosti za navodnu povredu.
- (7) Komisija je 1. lipnja 2015. donijela još jednu dodatnu obavijest o utvrđenim činjenicama ⁽⁹⁾. Tom su obavješću („dodatna obavijest u utvrđenim činjenicama iz lipnja 2015.”) samo dopunjene obavijest o utvrđenim činjenicama i dodatne obavijesti o utvrđenim činjenicama iz veljače 2014. i to navođenjem istih činjenica o dodatnim subjektima čija su matična društva (ili njihovi prethodnici) već bila adresati obavijesti o utvrđenim činjenicama. I dodatna obavijest o utvrđenim činjenicama iz lipnja 2015. upućena je matičnim društvima tih dodatnih pravnih subjekata. Dodatna obavijest o utvrđenim činjenicama iz lipnja 2015. nije se odnosila na ostale adresate obavijesti o utvrđenim činjenicama i njome nisu izmijenjene ni proširene činjenice navedene protiv njih u obavijesti o utvrđenim činjenicama.

⁽¹⁾ U skladu s člancima 16. i 17. Odluke 2011/695/EU predsjednika Europske komisije od 13. listopada 2011. o funkciji i opisu posla službenika za usmene rasprave u određenim postupcima tržišnog natjecanja (SL L 275, 20.10.2011., str. 29.).

⁽²⁾ Nacrt odluke upućen je subjektima Koninklijke Philips N.V. i Philips Electronics North America Corporation koji posluju u okviru poduzetnika Philips.

⁽³⁾ Nacrt odluke upućen je subjektima Lite-On Technology Corporation i Lite-On Sales & Distribution, Inc. koji posluju u okviru poduzetnika Lite-On.

⁽⁴⁾ Nacrt odluke upućen je subjektima Philips & Lite-On Digital Solutions Corporation i Philips & Lite-On Digital Solutions USA, Inc. koji posluju u okviru poduzetnika Philips-Lite-On.

⁽⁵⁾ Nacrt odluke upućen je subjektima Hitachi-LG Data Storage Inc. i Hitachi-LG Data Storage Korea, Inc. koji posluju u okviru poduzetnika Hitachi-LG.

⁽⁶⁾ Nacrt odluke upućen je subjektima Toshiba Samsung Storage Technology Corporation i Toshiba Samsung Storage Technology Korea Corporation koji posluju u okviru poduzetnika Toshiba-Samsung.

⁽⁷⁾ Nacrt odluke upućen je subjektima Sony Corporation i Sony Electronics Inc. koji posluju u okviru poduzetnika Sony.

⁽⁸⁾ Nacrt odluke upućen je subjektima Sony Optiarc Inc. i Sony Optiarc America Inc. koji posluju u okviru poduzetnika Sony Optiarc.

⁽⁹⁾ Ta je obavijest upućena subjektima Koninklijke Philips N.V., Philips Electronics North America Corporation, Philips Taiwan Ltd., Lite-On Technology Corporation, Lite-On Sales & Distribution, Inc., Philips & Lite-On Digital Solutions Corporation i Philips & Lite-On Digital Solutions USA, Inc.

- (8) Dvije predmetne stranke u svojim su pisanim odgovorima na obavijest o utvrđenim činjenicama kritizirale upućivanje na prilog obavijesti o utvrđenim činjenicama u kojem su u tablici navedeni posebni slučajevi sumnjivih tajnih kontakata. Preispitao sam obavijest o utvrđenim činjenicama i predmetni prilog. Suprotno tvrdnjama tih stranaka, prilogom je adresatima obavijesti o utvrđenim činjenicama omogućen uvid u posebne događaje i dokaze protiv njih te da s njima povežu zaključke koje je Komisija namjeravala izvesti na temelju svakog pojedinačnog kontakta navedenog u prilogu. Tu procjenu potvrđuje i činjenica da su se predmetne stranke u obrani mogle očitovati o svim navodima u obavijesti o utvrđenim činjenicama. Budući da se obavijest o utvrđenim činjenicama i dodatne obavijesti o utvrđenim činjenicama iz lipnja 2015. osim po popisu adresata ni po čemu ne razlikuju, pa ni u pogledu predmetnog priloga, slična se procjena nameće i u vezi s dodatnom obavijesti iz lipnja 2015.

Rokovi za pisani odgovor na obavijest o utvrđenim činjenicama i naknadne dodatne obavijesti o utvrđenim činjenicama

- (9) Glavna uprava za tržišno natjecanje („GU za tržišno natjecanje“) odobrila je određenim adresatima obavijesti o utvrđenim činjenicama produljenje roka od osam tjedana koji je prvotno utvrdila za pisani odgovor na obavijest o utvrđenim činjenicama. Od dvoje drugih adresata obavijesti o utvrđenim činjenicama zaprimio sam obrazložene zahtjeve za produljenje toga roka koje je GU za tržišno natjecanje prethodno odbio. Odobrio sam produljenje od tjedan dana i jedan radni dan.
- (10) Adresati dodatnih obavijesti o utvrđenim činjenicama iz veljače 2014. odgovorili su u roku utvrđenom za dostavu podnesaka (četiri tjedna od primitka).
- (11) GU za tržišno natjecanje utvrdio je rok za odgovor na dodatne obavijesti o utvrđenim činjenicama iz lipnja 2015. od gotovo pet tjedana od primitka tih dodatnih obavijesti. Svi su adresati odgovorili u navedenom roku.

Uvid u spis istražnog postupka

- (12) Nakon primitka obavijesti o utvrđenim činjenicama njezini su adresati iskoristili mogućnost uvida u dijelove Komisijina spisa koji su bili dostupni samo u prostorima Komisije. Tim je adresatima GU za tržišno natjecanje preostali dio dostupnog spisa dostavio na uređaju za elektroničku pohranu podataka.
- (13) GU za tržišno natjecanje obradio je nekoliko zahtjeva za dodatni uvid u spis.
- (14) U popratnom dopisu uz dodatne obavijesti o utvrđenim činjenicama iz veljače 2014. GU za tržišno natjecanje objasnio je da su dokaze protiv adresata tih dodatnih obavijesti dostavili sami adresati ili da su im oni mogli pristupiti uvidom u spis nakon donošenja obavijesti o utvrđenim činjenicama. Stoga GU za tržišno natjecanje nije smatrao dodatni uvid u spis potrebnim nakon donošenja dodatnih obavijesti o utvrđenim činjenicama iz veljače 2014.
- (15) Adresati dodatnih obavijesti o utvrđenim činjenicama iz lipnja 2015. iskoristili su svoje pravo uvida u Komisijin spis.

Dopis o činjenicama iz lipnja 2015.

- (16) GU za tržišno natjecanje poslao je 13. ožujka 2015. dopis predmetnim strankama kojem je bila priložena dodatna dokumentacija primljena od poduzetnika Dell i HP. Dopisom o činjenicama od 3. lipnja 2015. GU za tržišno natjecanje obavijestila je te stranke da Komisija u predmetnom slučaju namjerava iskoristiti tu dokumentaciju.
- (17) GU za tržišno natjecanje utvrdila je da se na taj dopis o činjenicama može odgovoriti podneskom u roku od dva tjedna od njegova primitka elektroničkom poštom. Sve su stranke, osim jedne, odgovorile u navedenom roku. Stranci koja nije odgovorila GU za tržišno natjecanje odobrila je produljenje roka za odgovor od tjedan dana.

Zainteresirana treća strana: Dell

- (18) Dana 31. listopada 2012. zaprimio sam obrazloženi zahtjev poduzetnika Dell za očitovanje u svojstvu zainteresirane treće strane u skladu s člankom 27. Uredbe (EZ) br. 1/2003⁽¹⁾ i članka 13. Uredbe (EZ) br. 773/2004⁽²⁾. Utvrdio sam da je poduzetnik Dell u skladu s člankom 5. stavkom 2. Odluke 2011/695/EU i u smislu navedenih odredbi iskazao „dostatan interes“. Stoga sam dopustio očitovanje poduzetnika Dell kao zainteresirane treće strane.

⁽¹⁾ U skladu s člankom 27. stavkom 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora o EZ-u (SL L 1, 4.1.2003., str. 1.) te člankom 13.

⁽²⁾ Uredbe Komisije (EZ) br. 773/2004 od 7. travnja 2004. o postupcima koje Komisija provodi u skladu s člancima 81. i 82. Ugovora o EZ-u (SL L 123, 27.4.2004., str. 18.).

- (19) U skladu s člankom 13. stavkom 1. Uredbe br. (EZ) 773/2004 GU za tržišno natjecanje obavijestila je poduzetnika Dell u pisanom obliku o prirodi i predmetu postupka, a Dell se zatim očitovao u pisanom obliku.

Usmena rasprava

- (20) Usmena rasprava održana je 29. i 30. studenoga 2012. i trajala je dan i pol. Sudjelovali su svi poduzetnici, osim jednoga, kojima je bila upućena obavijest o utvrđenim činjenicama. Nije bilo zatvorenih sastanaka.
- (21) Odbio sam zahtjev poduzetnika Dell za sudjelovanje na usmenoj raspravi. Nisam ga smatrao „primjerenim” u skladu s člankom 6. Odluke 2011/695⁽¹⁾. Prvo, prisutnost poduzetnika Dell vjerojatno bi podnositelje zahtjeva za oslobađanje od kazne ili za njezino smanjenje odvratila od potpunog i aktivnog sudjelovanja u usmenoj raspravi. Drugo i općenitije, dopuštanje sudjelovanja u usmenoj raspravi potencijalnom oštećeniku moglo je negativno utjecati na Komisijin program oslobađanja od kazne ili njezina smanjenja. Treće, prisutnost poduzetnika Dell mogla je ograničiti otvorenost rasprave između Komisije i adresata obavijesti o utvrđenim činjenicama te predmetne stranke stoga ne bi mogle iznijeti učinkovitu obranu. Četvrto, nisam smatrao vjerojatnim da bi poduzetnik Dell, od kojeg su skrivani tajni kontakti na koje se sumnja, tijekom usmene rasprave mogao znatno pridonijeti razjašnjenju okolnosti slučaja⁽²⁾. Peto, poduzetnik Dell nije dobio uvid u obavijest o utvrđenim činjenicama i istražni spis, a činilo se vjerojatnim da će se usmena rasprava usmjeriti na tumačenje obavijesti o utvrđenim činjenicama i dokaze u tom spisu. U konačnici, iako to nije bio presudni razlog za moju odluku, trebalo je imati na umu da bi zahtjevi trećih strana kao što je Dell izneseni u podmakloj fazi priprema za usmenu raspravu vjerojatno narušili organizaciju usmene rasprave⁽³⁾.
- (22) Tijekom usmene rasprave GU za tržišno natjecanje postavila je pitanje zajedničkom pothvatu o izjavi sadržanoj u obavijesti o kontroli koncentracija (obrazac CO) koju je njegovo matično društvo podnijelo u skladu s propisima EU-a o kontroli koncentracija koji su bili na snazi u vrijeme osnivanja tog zajedničkog pothvata. Upozorio sam relevantnu stranku da je, po mojem mišljenju, to pitanje jednako postupovnoj nepravilnosti te da ta stranka na njega ne mora odgovoriti. Prema propisima EU-a o kontroli koncentracija, Komisija ne može informacije dobivene u okviru postupka kontrole koncentracije iskoristiti u odvojenom postupku (o kartelima)⁽⁴⁾. Budući da je relevantna stranka odlučila odgovoriti na pitanje, zaključio sam da njezino pravo na obranu nije dovedeno u pitanje.
- (23) Predmetni adresati u svojim pisanim odgovorima na dodatne obavijesti o utvrđenim činjenicama iz veljače 2014. i dodatnu obavijesti o utvrđenim činjenicama iz lipnja 2015. nisu zatražili očitovanje na usmenoj raspravi⁽⁵⁾.

Nacrt odluke

- (24) Komisija je nakon saslušanja predmetnih stranaka obustavila postupak protiv jednog poduzetnika. U odluci nisu zadržane činjenice o dva poduzetnika i zajedničkom pothvatu utvrđene u obavijesti o utvrđenim činjenicama, dodatnim obavijestima o utvrđenim činjenicama iz veljače 2014. i dodatnoj obavijesti o utvrđenim činjenicama iz lipnja 2015. (zajedno „obavijesti o utvrđenim činjenicama”) u mjeri u kojoj su se te činjenice odnosile na ponašanje jednog od dvaju predmetnih kupaca optičkih diskova.
- (25) Za razliku od obavijesti o utvrđenim činjenicama, nije utvrđeno postojanje otegotnih okolnosti protiv adresata nacrta odluke.
- (26) U nacrtu odluke navodi se da su njezini adresati od 23. lipnja 2004. do 25. studenoga 2008. bili uključeni u kartel. Cijelo to razdoblje kraće je od razdoblja navedenog u obavijestima o utvrđenim činjenicama. Sva razdoblja za koje se terete pojedinačni adresati nacrta odluke kraća su od odgovarajućih razdoblja utvrđenih u obavijestima o utvrđenim činjenicama. Skraćeno je trajanje odgovornosti subjekata koji se terete u rasponu od približno sedam mjeseci do nešto više od četiri godine i osam mjeseci.

⁽¹⁾ Vidjeti članak 13. stavak 2. Uredbe (EZ) br. 773/2004.

⁽²⁾ Vidjeti uvodnu izjavu (13) u Odluci 2011/695/EU.

⁽³⁾ Poduzetnik Dell podnio je zahtjev za stjecanje statusa zainteresirane treće strane samo mjesec dana prije usmene rasprave iako je dosta dugo znao za taj postupak. Njegov službeni zahtjev za prisustvovanje usmenoj raspravi stigao je nepun tjedan prije usmene rasprave.

⁽⁴⁾ Vidjeti članak 17. stavak 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 o kontroli koncentracija između poduzetnika (SL L 24, 29.1.2004., str. 1.). Propisi o kontroli koncentracija koji su prije bili na snazi sadržavali su istovjetnu odredbu.

⁽⁵⁾ Vidjeti članak 12. stavak 1. Uredbe (EZ) br. 773/2004.

- (27) Osim toga, u skladu sa stavkom 85. Komisijine obavijesti o najboljem načinu vođenja postupaka koji se odnose na članke 101. i 102. UFEU-a ⁽¹⁾, u obavijestima o utvrđenim činjenicama predmetnim je strankama omogućeno da se očituju o predviđenom načinu utvrđivanja kazni. S obzirom na primjedbe koje je Komisija s tim u vezi zaprimila, za izračun kazni u nacrtu odluke primijenjena je prilagođena metoda procjene vrijednosti prodaje.

Završne napomene

- (28) U skladu s člankom 16. Odluke 2011/695/EU, ispitao sam odnosi li se nacrt odluke samo na činjenice o kojima su se stranke mogle očitovati. Došao sam do potvrdnog zaključka.
- (29) Općenito zaključujem da je u ovom predmetu jamčeno djelotvorno ostvarenje postupovnih prava.

Bruxelles, 9. listopada 2015.

Wouter WILS

⁽¹⁾ SL C 308, 20.10.2011., str. 6.